

Мар'янівський ліцей Мар'янівської селищної ради

ПОГОДЖЕНО:

Голова ПК _____ І.Л. Вітковська

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор _____ Н.Є. Чонка

Наказ №183 від 01.09.2025р.

Інструкція з охорони праці № 63

для практичного психолога

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з охорони праці встановлює вимоги щодо охорони праці та безпеки життєдіяльності практичного психолога.

1.2. До роботи психологом освітнього закладу (далі психологом) допускаються особи, які мають спеціальну педагогічну освіту, підтверджену документом установленої форми (дипломом).

1.3. Під час влаштування на роботу психолог проходить попередній медичний огляд, у подальшій роботі медогляди проходить періодично один раз на рік.

1.4. Психолог проходить інструктажі з охорони праці: вступний (при влаштуванні на роботу), первинний — на робочому місці, повторний (не рідше одного разу на 6 місяців).

1.5. Якщо буде потреба (разове виконання завдань, не пов'язаних з основною роботою), проходить цільовий інструктаж, а при зміні умов праці й нормативних правових актів з охорони праці, а також при нещасному випадку — позаплановий інструктаж.

1.6. Перед допуском до самостійної роботи психолог проходить інструктаж:

1.5. З пожежної безпеки в обсязі інструкції з пожежної безпеки. Психолог повинен знати порядок утримання території освітнього закладу, його приміщень (у т. ч. евакуаційних шляхів), заходів щодо пожежної безпеки при проведенні освітнього процесу, масових заходів і т. п. Не рідше одного разу в півріччя повинен брати участь у практичних тренуваннях з евакуації людей із приміщення на випадок пожежі;

1.6. З надання медичної допомоги в обсязі інструкції першої долікарської допомоги потерпілим при нещасних випадках. Психолог повинен мати практичні навички надання першої медичної допомоги, знати місцезнаходження аптечки з медикаментами і перев'язочним матеріалом;

1.7. Психолог дотримується затвердженого в освітньому закладі режиму праці й відпочинку.

1.8. У приміщенні для занять заборонене використання будь-яких предметів і рослин (отруйних, колючих), які можуть негативно позначитися на здоров'ї учнів.

1.9. Під час виконання своїх обов'язків психолог піддається діям наступних небезпечних і шкідливих факторів:

- психофізіологічна напруга;
- висока концентрація уваги;
- електробезпека;

- пожежонебезпека;
- порушення мікрокліматичних умов у навчальному приміщенні;
- тривалі статичні навантаження.

1.10. Якщо у ході освітнього процесу на психолога діють негативні фактори, вплив яких можна зменшити тільки за рахунок засобів індивідуального захисту, вони повинні бути видані психологу відповідно до нормативних правових актів з охорони праці залежно від характеру впливу й виду негативного фактора.

1.11. Один раз на три роки психолог проходить навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності з наступною перевіркою знань.

1.12. Психолог оперативно повідомляє директора освітнього закладу або чергового адміністратора про всі недоліки в забезпеченні освітнього процесу, що впливають негативно на стан здоров'я здобувачів освіти, а також підвищують імовірність аварійної ситуації освітнього закладу.

1.13. Психолог уносить пропозиції щодо поліпшення й оздоровлення умов проведення освітнього процесу для включення їх в угоду з охорони праці.

1.14. Психолог негайно повідомляє директора освітнього закладу про кожен нещасний випадок з учнями та співробітниками. При нещасних випадках першочергові дії спрямовуються на падання допомоги потерпілим і забезпечення безпеки учнів.

1.15. Психолог несе персональну відповідальність за життя та здоров'я здобувачів освіти під час освітнього процесу.

1.16. Робота з охорони праці та безпеки життєдіяльності здійснюється згідно з законами України «Про охорону праці», «Про пожежну безпеку», Кодексом законів про працю та іншими нормативними актами про охорону праці.

1.17. Знання й виконання вимог інструкції є посадовими обов'язками психолога, а їхнє недотримання — порушенням трудової дисципліни, що веде до відповідальності, установленної законодавством України (дисциплінарна, матеріальна, карна).

2. Вимоги до безпеки перед початком роботи

2.1. Оглянути своє робоче місце, територію освітнього закладу (при потребі) та кабінет з метою усунення виявлених небезпечних для життя та здоров'я факторів.

2.2. У разі виявлення порушень або несправностей, ужити заходів щодо їх усунення, а при потребі — повідомити директора навчального закладу або особу, яка його замінює.

2.3. Вимагати дотримання мікроклімату в навчальному кабінеті відповідно до санітарно-гігієнічних норм.

2.4. Не переобладнувати кабінет без дозволу спеціальної комісії.

2.5. Забезпечувати дотримання охорони праці під час проведення занять, а також правил техніки безпеки і протипожежного захисту, проводити інструктаж учнів з безпеки життєдіяльності з обов'язковою реєстрацією в журналі встановленого зразка.

2.6. Оперативно повідомляти адміністрацію про кожен нещасний випадок, здійснювати заходи щодо надання першої медичної допомоги.

2.7. При необхідності використання засобів індивідуального захисту психолог перед початком роботи повинен одягти належні засоби індивідуального захисту.

2.8. Перед початком занять у освітньому приміщенні перевірити, як організовані робочі місця для учнів, а саме: відповідність нормам з охорони праці, правилам техніки безпеки й виробничої санітарії, а також віковим особливостям здобувачів освіти.

2.9. Перевірити розміщення меблів у кабінеті і його укомплектованість з погляду своєї безпеки й безпеки учнів при проведенні освітнього процесу.

2.10. Перед допуском здобувачів освіти у приміщення для занять, зовнішнім оглядом перевірити корпуси та кришки електричних вимикачів і розеток на відсутність сколів і тріщин, а також оголених контактів проводів.

2.11. При необхідності використання устаткування інструментів, пристосувань індивідуального користування перевірити їхню справність, наявність захисних засобів, відсутність травмобезпечних ознак.

2.12. На початку нового навчального року провести з учнями інструктаж з безпеки життєдіяльності, зробивши відповідний запис на сторінці класного журналу. При проведенні будь-яких занять активно пропагувати правильне ставлення до питань, безпеки життєдіяльності (правила дорожнього руху, поведінки в побуті, у громадських місцях і т. п.) і охорони праці.

2.13. Ознайомити учнів з правилами експлуатації устаткування, інструментів, пристосувань, які використовуються в навчально-виховному процесі, звертаючи особливу увагу на охорону праці.

2.14. При будь-яких порушеннях норм охорони праці в приміщенні для занять не приступати до роботи із здобувачами освіти до усунення виявлених недоліків, що загрожують життю та здоров'ю.

2.15. Оперативно довести до відома директора освітнього закладу про причини відміни занять в кабінеті.

3. Вимоги до безпеки під час роботи

3.1. Нести відповідальність за збереження життя і здоров'я учнів, вихованців, освітнього закладу під час освітнього процесу.

3.2. Забезпечувати проведення освітнього процесу, що регламентується чинними законодавчими та нормативно-правовими актами з охорони праці, безпеки життєдіяльності.

3.3. Проводити інструктажі із здобувачами освіти з безпеки життєдіяльності.

3.4. Здійснювати контроль за виконанням здобувачами освіти правил безпеки життєдіяльності.

3.5. Проводити профілактичну роботу щодо запобігання травматизму серед здобувачів освіти під час освітнього процесу.

3.6. Проводити профілактичну роботу серед здобувачів освіти та їхніх батьків щодо вимог особистої безпеки у побуті (дії у надзвичайних ситуаціях, дорожній рух, участь у масових заходах, перебування в громадських місцях, об'єктах мережі торгівлі, метрополітені, громадському транспорті тощо).

3.7. Якщо психолог або здобувач освіти під час занять раптово відчув себе нездоровим, психологом повинні бути вжиті екстрені заходи:

- при порушенні здоров'я здобувача освіти (запаморочення, непритомність, кровотеча з носа) психолог повинен надати йому долікарську допомогу, викликати медпрацівника або провести хворого в медпункт навчального закладу.

- при раптовому погіршенні власного здоров'я психолог повинен довести до відома директора навчального закладу або його заступника про те, що трапилося. Подальші дії зводяться до надання допомоги хворому.

3.8. Застосовувати заходи дисциплінарного впливу на здобувачів освіти, які свідомо порушують правила безпечної поведінки під час занять.

3.9. Терміново повідомляти директора навчального закладу про кожний нещасний випадок, що трапився із здобувачем освіти, організовувати надання першої долікарської допомоги потерпілому, викликати мед працівника.

3.10. Виконувати роботу згідно зі своїми функціональними обов'язками. Не залишати без нагляду своє робоче місце, коли обладнання підключено до електромережі (комп'ютер, електроприлади тощо).

3.11. Слідкувати за розміщенням і зберіганням у кабінетах та шафах тільки необхідних для забезпечення навчального процесу меблів, приладів, моделей, посібників і т. п.

3.12. Особисто вживати заходів щодо усунення небезпечної ситуації в освітньому закладі.

3.13. Забезпечувати безпечний стан робочих місць, обладнання, приладів, інструментів.

3.14. Брати участь у розробленні розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору (угоди).

3.15. Брати участь в обговоренні й вирішенні питань з охорони праці та безпеки життєдіяльності.

4. Вимоги до безпеки після закінчення роботи

4.1. Організувати та проконтролювати одягання дітей після закінчення занять та їх безпечний вихід із навчального закладу.

4.2. Перевірити всі кабінети на наявність у них дітей. Проконтролювати їх вихід, якщо в цьому є потреба.

4.3. Закрити вікна, виключити всі електроприлади (комп'ютери).

4.4. Довести до відома директора освітнього закладу про всі виявлені під час роботи недоліки та порушення з охорони праці.

4.5. Після закінчення занять необхідно уважно оглянути приміщення.

4.6. Упорядкувати робоче місце. Покласти журнал, зошити, наочне приладдя й інші матеріали у встановлене місце.

4.7. Звернута увагу на електроустаткування і електропроводку в приміщенні (наявність травмонебезпечних факторів). Закрити вікна, кватирки, вимкнути світло.

4.8. Якщо при проведенні занять протягом дня психолог помітив які-небудь порушення з охорони праці, він зобов'язаний повідомити про це директора освітнього закладу або представника адміністрації.

5. Вимоги до безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. При будь-яких ознаках аварійної ситуації (запах паленої ізоляції, дим, крики учнів, запах газу та ін.) швидко оцінити обстановку.

5.2. У випадку аварійної ситуації забезпечити безпеку учнів і надання їм необхідної допомоги. Перевірити наявність учнів за списком у місці збору, якщо довелося покинути приміщення для занять.

5.3. Про аварійну ситуацію повідомити директора або представника адміністрації.

5.4. В умовах аварійної ситуації, запобігти виникнення паніки серед співробітників і вихованців.

5.5. Діяти в аварійній ситуації потрібно за вказівкою директора освітнього закладу (або його представника) з обов'язковим дотриманням заходів особистої безпеки.

5.6. Евакуювати учнів (вихованців) з приміщення треба швидко, але без паніки й метушні, не допускати зустрічних і пересічних потоків людей.

5.7. Залишаючи приміщення, необхідно відключити всі електроприлади й устаткування, погасити світло, щільно закрити двері, вікна, кватирки.

5.8. Дії психолога при пожежі повинні відповідати інструкції з пожежної безпеки в навчальному закладі.

5.9. Надавати першу долікарську допомогу потерпілим в аварійній ситуації. Прийоми та способи надання першої долікарської допомоги повинні відповідати викладеним в інструкції з першої долікарської допомоги, затвердженій директором навчального закладу.

5.10. Надання першої медичної допомоги треба починати з оцінки загального стану потерпілого і на підставі цього скласти думку про характер пошкодження. У разі різкого порушення або відсутності дихання, зупинки серця негайно приступити до проведення штучного дихання та зовнішнього масажу серця, негайно викликати за телефоном 103 швидку медичну допомогу.

5.11. Дії при ураженні електричним струмом:

- необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електрообладнання від джерела живлення, а при неможливості відключення — відтягнути його від струмопровідних частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал;
- при відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно зробити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані оживлення починати необхідно негайно, після чого викликати швидку медичну допомогу (103).

5.12. Дії при пораненні:

- для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет і накласти стерильний перев'язувальний матеріал;
- якщо індивідуального пакета не буде, то для перев'язки необхідно використати чисту тканину (носову хустинку тощо). На те місце тканини, що приходить безпосередньо на рану, бажано накапати декілька капель розчину йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накласти тканину на рану. Особливо важливо застосовувати розчин йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

5.13. Дії при переломах, вивихах, ударах, розтягненні:

- при переломах і вивихах необхідно пошкоджену кінцівку закріпити шиною, фанерною пластинкою, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою перев'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулуба;
- при передбачуваному переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або рота) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом, снігом чи холодною водою) або зробити холодний компрес;

- при підозрі перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку, не підіймаючи його, чи повернути потерпілого на живіт обличчям униз, наглядаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався, з метою уникнення пошкодження спинного мозку;
- при переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлі, чханні, рухах, необхідно туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

5.14. Дії при теплових опіках:

- при опіках вогнем, парою, гарячими предметами в жодному разі не можна відкривати пухирі, які утворюються, та перев'язувати опіки бинтом;
- при опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ватою, змоченою етиловим спиртом;
- при опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробляють спиртом, 3 %-м марганцевим розчином або 5 %-м розчином таніну;
- при опіках третього ступеня (зруйнування шкіряної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

5.15. Дії при кровотечі:

- для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно підняти поранену кінцівку вгору, кровоточиву рану закрити перев'язувальним матеріалом, складеним у клубочок, придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати протягом 4—5 хв; якщо кровотеча зупинилася, то, не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з іншого пакета чи шматок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском);
- при сильній кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавлення кровоносних судин, які живлять поранену область, за допомогою згинання кінцівок у суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою; при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

Інструкцію розробив:

Заступник директора з навчально-виховної роботи

О.Р. Косинська

Інструкцію отримав: